

SETKÁVÁNÍ

prosinec 2002

ročník IV

číslo

10

BRNĚNSKÝ EVANGELICKÝ MĚSÍČNÍK

SBOROVÁ SHROMÁŽDĚNÍ

prosinec 2002

8.30 BK Jiří Gruber, VP
10.00 ČK Jiří Gruber, VP
zpívá Károly
14.15 Rvch Jiří Gruber

8.30 BK Olga Tydlitátová
10.00 ČK Olga Tydlitátová
vánoční písně

8.30 BK Jiří Gruber
10.00 ČK Jiří Gruber
varhanní improvizace
14.15 Rvch Jiří Gruber
19.00 ČK Ulrich Kriesel, v němčině

10.00 BK Olga Tydlitátová
Služby Boží s dětmi

15.00 BK Jiří Gruber
zpívá Cantate Domino
23.00 ČK Petr Gallus, zpívá Károly

8.30 BK Olga Tydlitátová, VP
10.00 ČK Olga Tydlitátová, VP

9.00 BK Josef Veselý
9.00 Rvch Jiří Gruber, VP
Služby Boží s dětmi

9.00 BK Jan Pokorný
společně s Brno II

17.00 ČK Jiří Gruber

10.00 ČK Olga Tydlitátová, VP

1. prosinec
1. adventní

8. prosinec
2. adventní

15. prosinec
3. adventní

22. prosinec
4. adventní

24. prosinec
Střední večer

25. prosinec
Hod Boží vánoční

26. prosinec
Štěpána mluvebníka

29. prosinec
1. neděle po Vánocích

31. prosinec
Starý rok

1. ledna
Nový rok

9.00 BD Jaroslav Vitek, VP
zpívá Cantate Domino
10.00 Kuř Jiří Malý, VP
13.45 Tiš Jaroslav Vitek, VP

9.00 BD Jaroslav Vitek
9.45 Tiš Jiří Malý

9.00 BD Jiří Malý
10.00 Kuř Jaroslav Vitek
13.45 Tiš Jaroslav Vitek

9.00 BD Jaroslav Vitek
Služby Boží s dětmi

16.00 BD Jaroslav Vitek

9.00 BD Jiří Malý, VP
zpívá Cantate Domino
10.00 Kuř Jaroslav Vitek, VP
13.45 Tiš Jaroslav Vitek, VP

9.00 BD

9.00 BK Jan Pokorný
společně s Brno I

17.00 BD Jiří Malý

9.00 BD Jaroslav Vitek, VP
10.00 Kuř Jiří Malý, VP
13.45 Tiš Jiří Malý, VP

LEGENDA:

BK Betlémský kostel
ČK Cerevný kostel
Rvch Újezd – Rychmanov

BD Blahoslavův dům
Tiš Tifnov
Kuř Kutim

BRNĚNSKÝ EVANGELICKÝ MĚSÍČNÍK

týden ve sboru

Brno I

17.00 - **stavební komise**
18.30 - **staršovstvo** (9.12.)
19.00 - **sborové vzdělávání**

Brno II

Pondělí

18.30 - **staršovstvo** (9. 12.)

Úterý

15.00 - **služby Boží** v DD Věstonická
17.00 - **dětský klub**
17.00 - **biblická hodina pro děti**
18.30 - **přípravka nedělní školy**
19.30 - **mládež**

19.30 - **třicátníci** (3. 12.)
19.30 - **poslech zvukových záznamů přednášek** (17. 12.)

Středa

9.30 - **klub otevřených dveří**
13.00 - **služby Boží** v Diakonii Hrnčířská
15.00 - **kavárnička** (pro dříve narozené)
16.00 - **konfirmační příprava** II. ročník
18.30 - **mladší mládež**
19.30 - **starší mládež**

13.00 - **služby Boží** v Diakonii Hrnčířská
18.00 - **biblická hodina** v BD
19.15 - **mládež**

Čtvrtek

16.00 - **konfirmační příprava** I. ročník
17.00 - **biblická hodina pro dospělé**
18.30 - **redakční rada Setkávání** (5. 12.)

15.30 - **vyučování dětí** I., II.
16.30 - **příprava konfirmandů** I., II.

Pátek

15.00 - **náboženství** – Rychmanov
18.30 - **zkouška pěveckého sboru CD**

Sobota

9.30 - **služby Boží** v DD Kociánka
(14., 28. 12.)

Neděle

10.00 - **nedělní škola pro děti**
11.00 - **setkání na faře při kávě a čaji**
18.00 - **pěvecký sbor mládeže Kúrovec**

10.00 - **setkání v Blahoslavově domě při kávě a čaji**

S e t k á v á n í brněnský evangelický měsíčník

VYDÁVAJÍ SBORY ČESKOBRATRSKÉ CÍRKVE EVANGELICKÉ BRNO I A BRNO II.

Odpovědní redaktoři: Jiří Gruber, Jaroslav Vítek. **Na čísle spolupracovali:** Marek Baláš, Dr. Jan Franců, Jana Kovářová, Ludmila Marková, Ctirad Novák, Dr. Eva Šimková, Dr. Blahoslav Šimek a externí spolupracovníci. **Registrováno** pod číslem MK ČR E 12109. Vychází 10× ročně poslední neděli v měsíci. Časopis lze objednat na adrese sboru ČCE Brno I. Na stejnou adresu je možno posílat i literární příspěvky. **Doporučená cena** jednotlivého čísla **12 Kč**, pro předplatitele **10 Kč**. **Adresa sboru ČCE Brno I:** Opletalova 6, 602 00 Brno, tel. 542 211 453, email: ccebrno1@atlas.cz, <http://brno1.evangelnet.cz> **Adresa sboru ČCE Brno II:** Lidická 79, 602 00 Brno, tel. 541 212 4 69, email: evsboii@iol.cz.

REDAKČNÍ RADA PŘÍŠTÍHO ČÍSLA se sejde 5.12. 2002 v 18.30 na faře Brno I.

Josef Batelka
Už končí den

Už končí den,
už první hvězda vzlétla,
a bílou zem
noc začla kolébat.
Už končí den,
ted' rozžehněte světla
a bděte jen, -
ať nikdo nejde spát.

Jde večer k nám,
jenž nemá podobného.
Jde jako host
a šťastnou nese zvěst.
Jde večer k nám
a chce do srdce tvého
radost a mír
i lásku vnést.

Nechod'te spát,
už stará hvězda letí
zvěstovat nové lásky zrození.
Nechod'me spát
a prosme jako děti,
ať se nám srdce v jesle promění,
aby se v něm i nám
narodil svatý Ježíš sám.

Ze sbírky básní „...jen ozvěna Tvého slova“

Úvodník

Aj, král tvůj přijde tobě spravedlivý a spasení plný. (Zachariáš 9,9)

Každý rok začínáme měsíc prosinec stejně. Ve shromáždění i doma postupně rozžháme čtyři svíčky na adventním věnci. Očekáváme a připomínáme si příchod našeho Pána a Spasitele. Adventní bohoslužby se odívají ve slavnostní rámec, zaznívá při nich krásná hudba i zpěvy našich sborů. Máme si připravit srdce i duši pro přijetí té úžasné noviny, že se nám narodil Spasitel. A tak se na advent připravují křesťané po celém světě...

Ale je tomu skutečně tak? Znají vůbec všichni jenom prostý překlad slova advent? Co si pod tímto slovem představujeme? Myslíme my křesťané skutečně jenom na to, co je podle nás pro celé lidstvo to nejdůležitější? Neztrácí se i nám, křesťanům, připomínka příchodu našeho Pána ve zcela jiných myšlenkách a starostech? Jaká je vlastně pro každého z nás předvánoční doba?

Na co myslí děti, které očekávají od „Ježíška“ dárek, který si tak toužebně přejí? Neztratilo se někde cestou jejich někdy i písemné přání? Jak prožívají advent? Jistě se bude lišit adventní doba a očekávání dětí, které chodí pravidelně do nedělní školy, a těch, které tráví nedělní rána u televize a jsou masírovány neustálou reklamou na „bohatého Ježíška“. A jaký je advent rodičů, jaký je zvuk příchodu Vánoc pro ně? Nejsou také oni obětí reklamy a, jak se teď také dost často říká, vánočních lákadel konzumní společnosti? Dokáží skloubit s rodinným rozpočtem přání svých dětí i udělat radost svým drahým? A co teprve maminky, na jejichž bedrech leží celá starost o fyzickou přípravu Vánoc. Čeká je velký předvánoční úklid, aby se všechno jenom svítilo a aby nechybělo nic, čím si naše mlsné jazyčky tak rády užívají vánočních dobrot. Jak to všechno sehnat, připravit a ještě být vždycky laskavé a mít na rodinu čas. Čas - to je to klíčové slovo. Tatínky nevyjímám, ti musí sehnat pěkný stromček, kapra a učinit vše, co s jeho přichystáním souvisí. Budou mít čas i na adventní zastavení?

A co teprve obchodníci, prodavačky a všichni v této oblasti podnikání. Těm začíná advent už na začátku listopadu, soudě podle nabídky zboží v obchodech. Pro ně je tato doba časem velkých zín a dovedností, jak lidi přesvědčit, že všechno, co nabízejí ke koupi, je pro šťastné Vánoce nezbytné. Obávám se, že v tomto prostředí se slovo advent ztrácí. Naše postmoderní společnost se žene za úspěchem stůj co stůj. Většina se ohlíží jenom na to, jak úspěšný rok se chýlí ke konci. Pro ty ani Vánoce nejsou tak důležité, spíš je zajímá, jaký „advent“ bude mít jejich bankovní konto. Jiní lidé se zase těší na volné dny, které prosedí u televize nebo stráví s partou kamarádů na horách, ale o adventu nic nevědí. Na Vánoce se obdarováváme, abychom si připomněli, že jsme už dostali největší dar, který nelze pořídit v žádném supermarketu. A vůbec se ty nejvzácnější dary nedají za peníze koupit, ať už je to láska nebo ten zmíněný čas pro druhého. Možná by se o Vánocích nemuselo v našich domácnostech všechno tak lesknout a našli bychom čas k otevření Bible, na modlitbu, pro děti, pro manžela a manželku, pro staré rodiče, pro přátele. Takto nalezený a darovaný čas by byl tím dárkem nejkrásnějším. Vždyť přece nikdy nevíme, jestli budeme moci být se svými drahými i o příštích Vánocích, abychom se společně mohli radovat, že Pán nás svolává dohromady, abychom se v lásce snášeli, abychom byli milými a ne obtížnými účastníky společných chvil. A k tomu nás také zve adventní čas.

V neposlední řadě myslím na naše kazatele. Mají plno starostí a práce, jak dostat všem svým povinnostem, které čas adventní přináší, aby nám zvěstovali tu pravou radost evangelia. A to je pořádná fuška. K tomu jim vyprošujeme mnoho sil a Božího požehnání.

Kéž by nám všem byl čas adventu dobou, kdy svá srdce očistíme a připravíme na to hlavní, že dítě v Betlémě, které si teď připomínáme, přišlo na svět pro nás, pro naše spasení. Prosme, aby náš letošní advent byl skutečně radostný a aby Vánoce byly pro nás svátky radosti, setkávání, společných modliteb a potěšení.

Blahoslav Šimek

přečetli jsme za Vás

Jistě jste sledoval dění kolem povodní v českých zemích. Který moment na vás nejvíce zapůsobil?

Jaromír Jágr: Určitě jsem si nedovedl představit, co všechno můžou řeky u nás zaplavit. Na mě třeba dost zapůsobila slova mé babičky. Ráno vstala a četla v novinách, kolika lidem vzala povodeň domy, majetek. Pak se trochu usmála a řekla: „Vždyť tohle ale přece není vůbec nic proti tomu, co se tady dělo v padesátých letech. My jsme přišli úplně o všechno. Ta komunistická voda tady zůstala čtyřicet let a ještě mi zavřeli manžela, nezůstalo nám vůbec nic.“

Rozhovor s Jaromírem Jágrem - Lidové noviny 26.8.2002; vybral B. Šimek.

Do církve přicházejí mladí bratři a sestry, mladá manželství, kteří za sebou nemají žádnou církevní tradici. Problém je v tom, že tito členové bez tradice se dostávají do staršovstev a spolurozhodují o otázkách života sboru a církve. Znalosti konfesí, katechismů se jim nedostalo, ani po tom netouží, neboť často i kazatelé pokládají konfese za přežitek a nejsou s to civilně interpretovat jejich obsah, nepoznali ve víře jejich existenciální polohu. O otázkách počtu křtů, opakování křtu, jež vnese do sboru letniční hnutí, o chápání Starého zákona v katechezi a na kazatelně, o bohoslužebných formách, o umění v rámci bohoslužebném se pak diskutuje a usnází zcela svobodně bez kontinuity tradice a bez vnitřního biblického a reformačního pochopení věci. Závěry, ke kterým demokratickým hlasováním může většina dospět, se mohou octnout mimo základní obsah i ducha konfese. Složitost této situace ještě zvyšuje skutečnost, že věroučnému zmatku a liturgickému chaosu v době postmoderny, v níž vyrůstají generace v atmosféře relativizace všeho, nelze čelit žádnou administrativní autoritou, která vyvolá jen kritiku, polemiku a naruší bratrské vztahy. Společná víra a zbožnost pak přestává být sjednocujícím pojítkem.

Josef Smolík: Situace církve Kristovy - Kostnické jiskry 18/2002; vybrala E. Šimková

Jsme odkázáni na milost; Boží vůli však nekonáme, pokud se odvážíme začínat u ní, a nikoli u sebe. Náš začátek, to, že jsme my sami začali, právě to v celé nouzi a pouze to nás vede k milosti Boží. Bůh nestvořil nějaké své nástroje, žádné nepotřebuje; stvořil si však partnery rozhovoru v čase světa, partnery, kteří jsou schopni dialogu.

Martin Buber – Názory; vybral J. Malý.

Český i světový. „A Tale of Two Cities“ byl nazván podle známého Dickensova románu životní příběh Jana Milíče Lochmana. Když působil v Praze, otevíral okna do světa: historickou písemku věnoval Erasmovi Rotterdamskému, jako jediný ze své generace nepsal disertaci o žádném z českých teologů (a žádném „velikém mrtvém“), nýbrž o živém Američanu R. Niebuhrovi. Když přesídlil do Basileje, neúnavně připomínal Milíče, Husa, Chelčického, Komenského, TGM, Gardavského. Otázku, zda být dříve či více světovými a pak českými, nebo naopak, Jan Milíč Lochman neřešil - byl a je nehledaně obojím. Na jídelním lístku každé teologické fakulty najdete pokrm zvaný „systematická teologie“ či „dogmatika“: nejednou se pod tím žel skrývá macdonaldovský fast food. U Lochmana má tradiční menu nezaměnitelnou domácí chuť.

Jan Štefan: Theolog Jan Milíč Lochman - Teologická reflexe 1/2002; vybrala E. Šimková.

PŘESTO

Lidé jsou nerozumní, nelogičtí a soběstřední.

Přesto je miluj.

Jestliže děláš něco dobrého, lidé tě budou napadat,
že máš sobecké a postranní motivy.

Přesto dělej dobré věci.

Když máš úspěch, získáš falešné přátele a opravdové nepřátele.

Přesto se snaž uspět.

To dobré, co konáš, bude už zítra zapomenuto.

Přesto dělej dobré věci.

Poctivost a upřímnost tě činí zranitelným.

Přesto usiluj o poctivost a upřímnost.

Co tě stálo léta práce, může být přes noc zničeno.

Přesto pokračuj v usilovné práci.

Lidé často potřebují pomoc, ale když jim pomůžeš, obrátí se proti tobě.

Přesto lidem pomáhěj.

Dávej světu to nejlepší, co máš, a dostaneš ránu do zubů.

Přesto dávej světu to nejlepší, co máš.

*Krédo Matky Terezy na stěně dětského domova Shishu Bhavan v Kalkatě - Kostnické jiskry
2. října 2002; vybral B. Šimek.*

Pohár symbolizuje odpradávná život svého vlastníka. Pohár, to je vlastník sám. Odtud pochází starý obyčej darovat někomu při jeho narození stříbrný pohár, často s vyrytým jménem novorozence. Tím vyjadřujeme přání: „Kéž je tvůj život stejně drahocenný. Kéž se nerozbije. Kéž má tvůj život cenný obsah.“ Když Ježíš tenkrát v předvečer své smrti podal svým přátelům pohár, dělal to proto, aby z něho pili, to znamená, aby měli podíl na obsahu Ježíšova života.

Nico ter Linden, „Povídá se...“ (vyd. EMAN 1999); vybral J. Gruber.

Nápis na posmrtné schránce nalezené nedávno v Izraeli je zřejmě nejstarším dochovaným důkazem fyzické existence Ježíše Krista. André Lemaire, odborník na staré nápisy a profesor pařížské Sorbonny, zveřejnil svůj objev v časopise Biblical Archeology Review.

Nápis v aramejštině na prázdné vápencové schránce zní „Jakub, syn Josefův, bratr Ježíšův“ a francouzský odborník ho datuje do roku 63 po narození Krista, tedy do doby třicet let po jeho ukřižování. Podle Lemaira styl nápisu i fakt, že Židé pohřbívali své mrtvé do takových schránek jen v letech 20 před naším letopočtem až 70 našeho letopočtu, naznačují, že se text zmiňuje skutečně o Ježíšovi a o jeho bratru Jakubovi.

Izraelští vědci, kteří provedli mikroskopický průzkum nápisu, zjistili, že je předmět starý více než devatenáct století a „neexistuje důkaz, že by byl zfalšován“. Jméno vlastníka starověké schránky je zatím drženo v tajnosti. Údajně jde o sběratele, který schránku koupil od obchodníka se starožitnostmi asi před 15 lety za několik stovek dolarů.

Lidové noviny 23. října 2002; vybral B. Šimek.

Po stopách... aneb Z minulosti do přítomnosti

(Dokončení)

Se spisovatelkou a publicistkou dr. Alenou Wagnerovou rozmlouvala dr. Eva Šímková.

Jak je to v Německu s ekumenickým hnutím?

Ekumenické hnutí se dnes prosadilo na celé čáře, alespoň v oficiální rovině by si dnes nikdo nedovolil se proti němu otevřeně postavit. Pro katolickou církev s jejím absolutním zastupitelským nárokem to ovšem není vždycky úplně jednoduché.

To tedy pokud jde o rovinu obecnou. Pokud jde o rovinu osobní, setkala jsem se, když jsem sem na konci šedesátých let přišla, ještě se zbytky toho, co by se dalo nazvat církevním bojem. Hospodyně v rodině mého muže byla katolička a musela často s kazatelný vyslechnout ponaučení, že správný katolík nekupuje knihy a zvláště ne třeba zpěvník v evangelickém knihkupectví rodičů mého muže. Pod pojmem smíšené manželství bylo míněno manželství mezi příslušníky různých vyznání. A když můj muž v roce 1965 strávil prázdniny se skupinou aktivních katolíků, což tehdy vůbec nebylo běžné, a chtěl se společně s nimi podílet na přijímání, bylo to přijato se značnými rozpaky, přestože tato skupina už tehdy vysluhovala pod obojí způsobou. Chtěli mu to dovolit jen pod tou podmínkou, že přijme katolické pojetí transsubstanciacie jako reálného těla Kristova, což on ovšem zase přijmout nemohl. Na mne, která jsem za sebou měla socialistickou zkušenost, že nejde o to, jestli je člověk katolík nebo evangelík, ale jestli je křesťan nebo atheista, to působilo jako nepochopitelný atavismus. Myslím, že jestliže člověk zná takové detaily z každodenní praxe, dovede víc ocenit, čeho ekumenické hnutí dosáhlo.

U nás mně někdy připadá, že někteří evangelíci katolíkům tak trochu nadbíhají, že jsou více než vstřícní. Jak je to v Německu?

S něčím podobným jsem se nesetkala. Evangelická církev má v Německu taky jinou pozici než u nás. Není to církev menšinová, spíš většinová s několikasetletou nepřerušovanou tradicí. To byl pro mě taky nový zážitek, velké evangelické kostely, zatímco u nás se bohoslužby odbyvaly v sálech nebo modlitebnách. Vzpomínám si, co to bylo pro mne za událost, když jsme po válce v Brně dostali přidělen Červený kostel, skutečný kostel s věží. Když jsem jednou přijela do Ženevy a uviděla tu obrovskou kalvínskou gotickou katedrálu, tak jsem si přímo bolestně uvědomila chudobu a neokázalost českého protestantismu. Ovšem na druhé straně jsem si těžko zvykala na blahobytnou evangelickou církev.

Na čem pracuješ v současné době?

Vezmu to trochu ze široka. Odešla jsem do NSR v roce 1969 legálně, a to mi dalo možnost udržovat dál styky s domovem a přáteli. Pravidelně jsem celou dobu aspoň jednou za rok, většinou dvakrát, domů jezdila. Lehké to vždycky nebylo vidět, co se u nás děje, a na druhé straně stále znovu zažívat to, že pro Západ svět za železnou oponou přestal existovat jako část Evropy, která se výrazně podílela na tom, čemu říkáme evropská kultura. Jako by si západní Evropa sama stačila. O Evropě se hovořilo hodně, ale myslela se tím de facto Evropa západní. Šlo to tak daleko, že sárský ministerský předseda Oskar Lafontaine jednou docela vážně prohlásil, že Sársko leží v srdci Evropy. Srdce Evropy na francouzské hranici? Na rozdíl od Západu jsme my v Československu vědomí evropské celistvosti nikdy neztratili.

Také proto pro mne po roce 89 nastala šťastná doba, protože mi to otevřelo možnost zúročit moje zkušenosti a znalost života v obou zemích a přispívat podle svých sil k tomu, aby zbytky železné opony definitivně zmizely – hlavně z našeho vědomí. Tedy funkce a role jakéhosi prostředníka. Za takové zbytky považuji jak aroganci Západu vůči střední a východní Evropě, jako kdyby tu před tím nic nebylo, tak komplexy lidí z bývalého socialistického bloku, jako kdyby všechno, co přichází ze Západu, bylo lepší a cennější, jako kdyby to, co žili oni, bylo méně hodnotné než to, co žili lidé na Západě. Hodnota lidského života a lidské zkušenosti je stejná, ať už byl žit kdekoliv. Řčeno s Hoelderlinem je stát, společenský pořádek jen zdí kolem zahrady plné květů a plodů, tedy jedinečně žitých lidských životů. A o ty jde, už proto, že lidé nemají možnost si zvolit epochu a společenské zřízení, v němž by chtěli žít, ale musí si svou cestu vždycky hledat v rámci určitých daných možností. Hodnota žitého světa se lidem nesmí brát a tím jejich životy znehodnocovat. To je pro mne hřích, protože hodnota lidského života je dána tím, že člověk je obrazem božím. Kritické vyrovnávání se se socialistickou epochou je něco jiného.

To, že se lidé v každém omezení snaží o naplněný a smysluplný život, mi potvrzuje projekt, na kterém už několik let pracujeme v Gender Studies v Praze. Jmenuje se Paměť žen a klade si otázku po identitě žen za socialismu, který svým modelem socialistické emancipace život žen velice změnil.

Zabývala ses také česko-německými vztahy.

Ano, to je moje další pracovní pole. Vydala jsem v roce 1990 v NSR knížku rozhovorů se sudetskými Němci, kteří byli na konci války ještě dětmi. Vyšla taky česky. Vloni vyšlo její pokračování, rozhovory se sudetskými Čechy, kteří jako děti nebo dorůstající zažili v pohraničí léta 1937 až 1946. Důležité pro mne je toto téma odideologizovat. A to jde právě v rovině jednotlivých lidských osudů, lidské paměti. Tady je najednou všechno jinak, Němci, kteří pomáhají Čechům v období jejich ohrožení, a zase Češi, kteří pomáhají Němcům po konci války. Něco takového je v rámci ideologických schémat nepřípustné. Myslím, že toto lpění na ideologických výkladech, jak to stále ještě praktikuje Krajanské sdružení, česko-německému vyrovnání neslouží. Českoněmecký rozchod bych viděla jako tragedii našich moderních dějin, nějakým odvoláváním dekretů se to vyřešit nedá, jen osobním přiblížením se a vzájemným porozuměním jednotlivců mezi sebou.

Tentokrát pobýváš celý týden v Praze. Jaké práci se věnuješ?

Zcela konkrétně dvěma věcem. Dodělávám edici dopisů českých komponistů pro Tschechische Bibliothek, která vychází v Německu. To je vynikající počín, česká literatura, česká filosofie, česká poezie se tu prezentuje ve 33 svazcích. Teď právě třeba vyšly dva svazky české filosofie. Já jsem byla pověřena udělat výbor dopisů českých komponistů - Smetana, Dvořák, Janáček. Při tom množství dopisů je to velká práce, větší než jsem si původně představovala. A to druhé je, že sbírám materiál a pracuji na knize o Sidonii Nádherné a Vrchotových Janovicích. Sidonie Nádherná vstupuje do evropského kulturního povědomí jako přítelkyně spisovatele Karla Krause a básníka Rainera Maria Rilkeho. Já se jí ale zabývám jako neobyčejně zajímavou osobností, především pokud jde o její vztah k přírodě a všemu stvořenému, naplněný hlubokou úctou a láskou. Vyjádřením toho je janovický park, který vlastně vytvořila. Pro Karla Krause byl refugiem, v němž psal části svých „Posledních dnů lidstva“, dramatu, které pranýřuje brutalitu moderního světa a války.

A právě v tomto kraji se jen šest let po jeho smrti jeden akt takových Posledních dnů lidstva odehrál. Během druhé světové války byl celý kraj mezi Sázavou a Vltavou proměněn ve cvičiště pancéřové jednotky zbraní SS. Obyvatelstvo bylo vystěhováváno, domy vyvlastněny, dobytek pobit, pole sdružena do SS dvorů, a na území zřízeno několik koncentračních táborů. Také Sidonie Nádherná se tehdy musela vystěhovat. Toto spojení literatury a skutečnosti mě na tom tématu přímo fascinuje.

Myslím, že se o této skutečnosti málo ví, málo se o tom píše. Bude objevené a záslužné to zveřejnit.

Je to nepředstavitelné, jak málo se o tom ví. Lidé se podrobili násilí, po válce se vrátili zpět a začali znova. Nestěžovali si, vlastně o tom velice málo mluvili. Postavili pomníky mrtvým z koncentračních táborů, ale ne sobě.

Nesmíme zapomenout, že po Vítězném únoru vystěhovávání velkých sedláků z okresů pokračovalo.

Ano, tak to bylo i tam. Myslím, že zažité násilí, pocit bezmoci, s jakým lidé tady zažili stěhování za války, je nějak poznamenal. Zachovali se mimochodem tvrdě i k Sidonii Nádherné, která Janovice musela opustit jako šlechtice.

Žijí ještě nějakí svědci, žijí pamětníci těchto událostí?

Ano. Ovšem jsou to ti, kteří válku zažili jako děti. Stěhování probíhalo ve čtyřech fázích, protože nacisté se báli, že se lidé budou proti stěhování bránit. Když si to člověk uvědomí - jak brutální akt to byl! Většina lidí se musela vystěhovat, někteří museli zůstat, třeba cestáři a někteří řemeslníci. Tito se zase stěhovat nesměli, jiní zase museli napřed sklidit nebo zasít, postarat se o pole SS, ti pryč nesměli a když práci udělali, tak odejít museli. Zacházelo se s nimi jako s nevolníky. Ryze český kraj byl vybrán úmyslně.

Dostaneš se taky někdy do Brna?

Dokud žila maminka, bývala jsem tam poměrně často, ale od maminičiny smrti v roce 89 samozřejmě řidčeji, tak přibližně jednou do roka. Já myslím, že Brno, když to srovnám s Brnem svého mládí, se osvobodilo od závislosti na Praze, a to považuji za velice pozitivní. Za vynikající považuji časopis Host do domu, který dělají mladí literáti, fandím Hnutí Duha, vlastně nejvýznamnější ekologické společnosti dnes u nás. V Brně se žije pomaleji, ale ne méně intenzivně než v Praze. Vždycky když přijedu do Brna, tak je mi město jeden den cizí, jako bych tam už vůbec nepatřila, potom mi začne být blízké a stále bližší a pak jedu pryč. Když jsem náhodou v Brně v neděli, tak jdu vždycky do Blahoslavova domu, do svého starého sboru, kam se cítím pořád nějakým způsobem patřit. Ty lidi, které jsem tam vídala jako malá - ano třeba Jindřišku Wurmovou, sestru Hodnou, bratra Havlíka, rodičovskou generaci Hájkových, - už tam nepotkávám, ale stále ještě řadu přátel ze Sdružení, s kterými mě pořád pojí kus intenzivně prožitého sdruženeckého společenství.

Tak na brzkou shledanou v Blahoslavově domě!

přečetli jsme za Vás

Strýc Jan Pavlica, tatínkův téměř o 20 let starší bratr, byl skutečný soliter ve Starém Městě. Dělal 40 let kostelníka za všech režimů, za války schovával partyzány, za komunistů s ním nikdo nepohnul. Když byl jeho syn v těžkých padesátých letech jediný, kdo nebyl v pionýru, napsal tehdejší obávaný komunistický ředitel sáhodlouhý a výhružný dopis. Strýček Jan odepsal stručně a jasně: „Všecko nemosí mět, všady nemosí byt. Pavlica Jan.“ Tuto větu si často připomínám při nejrůznějších nabídkách dnešního konzumního světa.

*Rozhovor s Jiřím Pavlicou, primášem souboru Hradišťan, Katolický týdeník 10.11.2002
vybral J. Gruber*

domácí pobožnost

Evangelium podle Jana 5,1-15

Už zase máme advent! Období spokojeného či nespokojeného hemžení při shánění originálních dárků. Starost, radost, vybočení ze všednosti, především pak zátěž pro nás maminky, babičky, vydávající muže, otce, smutek pro samotné. Nic nového, pořád dokola - jako loni.

A přitom kdosi přichází, advent hlásí příchod nového do starého, navyklého, změnu, radost. Jenže je tomu tak už dvě tisíciletí. Svět je stále stejný, ne-li horší. Dá se něco nového očekávat? A snad i lepšího? Jsme doma v cyklu očekávání-naděje-zklamání. Za moudrost považujeme schopnost nic si moc nepřipouštět, být nad věcí, od lidí moc nečekat - ba i ten Ježíš je vhodný spíš pro sváteční náladu, dobrá, výrazná kulisa, aby ti, kdo o něm nevědí, viděli, že máme duchovní zájmy a morálku. Změna, zlom, svoboda? Dejte pokoj! Dokud mám trošku toho zdraví, nemám co čekat. Nechci se zklamat.

Nemocný u Bethesdy je nám blízký. Třicet osm let zklamaných nadějí - to je náš člověk.

Ten se podle evangelisty Jana nového dočkal. Ježíš si všiml jednotlivce, beznadějného případu, a jakoby nepřipadně se ptá: Chceš být zdrav? Pro co jiného by tu ležel? Ale ten ubožák neodpovídá jednoduše. „Pane, nemám člověka!“ Za ta léta bezmoci poznal, jak nemocné jsou vztahy mezi lidmi. Jak každý myslí jen na sebe, jen na své nejbližší, jak osamocený nenajde zastání, takže musí zůstat pokroucený nemocí, ale především samotou. Protože není, kdo by měl zájem, jemuž by na mně záleželo, a tak budu dál nesvobodný.

Nemocný u Bethesdy se svého člověka dočkal. On ho sice nezanese do vody, jak potřebuje, ale přikazuje. Pomoc v nouzi z Boží strany není dle našich představ. Může mít formu příkazu. Narovnej se, jdi svobodně, kam chceš, máš ode mne tuto možnost. Takže první zvěstí adventu, setkání s Ježíšem, je pro mne příkaz ke svobodě, příkaz, abych přemýšlela co chci. Chci-li být svobodná anebo závislá na lidech nebo jen a především na tom, že Ježíš je právě mně blízko, že právě mě chce uzdravit a ujistit - jsem tu pro tebe! Co si při tom ten osvobozený myslí, nevíme. Kam půjde, až v chrámu poděkuje, kam se on, bezdomovec, obrátí. Víme ale, že najednou bylo o něj plno zájmu. Jak to, že v sobotu nosíš lehátko? Jak to, že neplníš zákon? Takže je znovu v nebezpečí, že jeho svoboda nebude svobodou, ale další závislostí - na autoritách, na černobílém vidění světa, na přesvědčení, že se mu dostalo, čeho potřeboval, a tak si může pěstovat svůj klid. Případně soudit druhé, protože neprožili, co on.

Advent se i letos ptá, co chceš, človče? A sděluje - moc Boží tě může vyvést z hrůzy, kterou nahánějí nemocné klouby, oči, zlučnický, hlavy, nádory, samota, bezmoc, násilí, všudypřítomné podvody a nepravda. Chceme to? Nebo jsme si zvykli a hledíme být statečně nad tím? Pak máme být i letos postrčeni k důvěře, že se mohu přestat bát, přestat se litovat a šetřit a naopak být blízko něho, jít za ním. Hledat, volat, prosit, ptát se, hledat, kde je „můj člověk“, být jinému „člověkem“. I když to třeba bude znamenat táhnout své nepohodlné a překážející lehátko a navzdory zkušenosti, že to nebude lepší, věřit, že Ježíš má moc osvobodit, obnovit. Protože on si všímá a činí, co chce on, a to nezávisle na tom, co předpokládáme my. Věřme a advent i letos bude znamenat radost.

Pane života, děkujeme za zdraví a prosíme za trpělivou naději v trápení. Pane času, vezmi, prosíme, do svých rukou i letošní advent, aby to byl čas upřímné snahy otevřít oči a srdce pro tvou milost. Ať neváháme hledat tvou vůli, o které věříme, že je dobrá. Pro to nás, prosíme, vysvobod', i když by to znamenalo vyhození z vyjetých kolejí. Amen.

Naděje Popelářová

Norimberské kostely

V převážně katolickém Bavorsku je možno najít města, ve kterých reformace zapustila hluboké kořeny. Jedním z těchto míst je Norimberk (Nürnberg), jedno z prvních říšských měst, která se přidala na stranu reformačního proudu. Řeka Pegnitz dělí historické centrum na dvě části, kterým dominují dva gotické kostely – na pravém břehu se nachází kostel sv. Sebalda (Sebalduskirche), na levém kostel sv. Vavřince (Lorenzkirche).

Oba kostely byly postaveny ve 13. století jako katolické. Z vlastních finančních prostředků je postavili norimberští obchodníci, řemeslníci a patriciát. V kostelních lavicích sedávali takoví velikáni jako malíř Albrecht Dürer, tvůrce prvního globusu Martin Behaim, filosof Ludwig Feuerbach, sochař Adam Kraft a jiní rodáci a slavní obyvatelé města. Kostely jsou nádherně vyzdobeny nástěnnými, deskovými malbami, malbami na skle, obrazy, sochami, lustry, dřevorezby, na oltáři a v postranních kapličkách hoří svíčky. Příchodem reformace nezavrhlí věřící bohatý umělecký odkaz svých předků a prosadila se tolerance a úcta k umění. Tímto přístupem vznikla harmonie a symbióza mezi katolickým prostředím a evangelickou vírou. Dodnes chodí do evangelických kostelů i katoličtí věřící. Kostely jako i celý historický střed města byly za druhé světové války hodně poškozeny kobercovými nálety spojenců, po Drážďanech byl Norimberk nejvíce zasažen bombardováním. O stavu poškození kostelů vypovídají fotografie s komentářem, umístěné na panelech – mimochodem i v českém jazyce. Nejcenější umělecké předměty byly před válečným poškozením prozídatelně uschovány v podzemí. Stavby kostelů i cenných budov se opravovaly podle dochovaných plánů, rytin a obrazů. Největší finanční podíl na opravách nesli občané města, často dali poslední peníze na opravu kostela místo na opravu vlastního domu.

Navštěvují bohoslužby v kostele sv. Sebalda. Mezi nejzajímavější patřila bohoslužba 4. srpna, která byla celá věnována Izraeli. Při příchodu do kostela jsou všichni uvítáni členem sboru, který jim osobně podá zpěvník a vytištěný program bohoslužeb, kde je uveden průběh bohoslužby, pořadí písní a jejich provedení, citace čtených úryvků z Bible, informace o finančních příspěvcích vybraných minulou nedělí s určením využití a informace, na jaké účely bude použita dnešní sbírka. Některé písně se zpívaly vstojе, žalmy četli věřící střídavě s paní farářkou.

Ve zpěvníku jsou vedle písní i modlitby pro těžké chvíle - nemoci, strádání, nezaměstnanost, zamilovanost, samotu apod. V kostele jsou dlouhodobě umístěny kasičky, kde se vybírá na opravu kostela nebo varhan a na snídaně bezdomovcům.

V obou kostelech je viditelná snaha přiblížit Boha lidem. Na nástěnku může každý umístit svou prosbu, poděkování nebo vzkaz Bohu, může zapsat do knihy vlastní úvahy na dané téma (např. násilí, čas). V kostele sv. Vavřince jsou dvě andělská křídla, pod která si člověk může stoupnout; malá tabulka vedle vysvětluje, že někdy je každý člověk andělem...

Hana Lacková

Synodní senior Českobratrské církve evangelické Pavel Smetana, převzal z rukou prezidenta Václava Havla vysoké státní vyznamenání, Řád Tomáše Garrigua Masaryka. Vyznamenání za vynikající zásluhy o demokracii a lidská práva mu bylo propůjčeno u příležitosti státního svátku České republiky.

(ib), staženo z www.srcce.cz

Čemu věří italští evangelíci

Pod slovy „církve v Itálii“ jsem si vždycky představil nádherné renesanční kostely, bohatou výzdobu od nejpřednějších umělců, Vatikán, zkrátka centrum katolické církve. Při návštěvě Terstu před několika lety jsme zažili malé překvapení.

Stoupáte-li do kopce od radničního náměstí Piazza Unità d'Italia, které leží na břehu Terstské zátoky, dojdete ke katedrále Santa Maria Maggiore s krásným barokním průčelím. Naproti ní se krčí románský kostelík svatého Sylvestra, nejstarší křesťanská stavba v Terstu, dnes vzorně udržovaná a sloužící protestantské církvi. Tam jsem našel leták s nápisem „Cosa credono le Chiese evangeliche?“ Zaujal mne svým lapidárním zformulováním základních principů evangelické věrouky. Jak často s obtížemi hledáme vhodné formulace, když se snažíme vysvětlit tyto principy svým známým, kteří nejsou evangelíky! Přeložil jsem si tehdy leták a protože se mi dostal po letech znovu do ruky, nabízím ho k přečtení. Vymezuje učení italské evangelické (zřejmě helvetské) církve vůči obklopující silně majoritní katolické církvi v Itálii:

Čemu tedy věří evangelické církve?

Věří v jednoho Boha, Otce a stvořitele všech lidí a všech věcí.

V Ježíše Krista, jeho Syna, který zemřel a byl vzkříšen, aby osvobodil lidi od hříchu a smrti.

Také v Ducha svatého, který má od Boha moc působení na ty, kteří v něho věří.

Věří, že autorita nepochází od neomylnosti papeže, ale od živého Pána, který je uctíván „v duchu a v pravdě“, to jest podle vedení Ducha svatého a v souladu se slovem Božím.

Neuctívají ani Marii, ani svaté a anděle, protože Ježíš řekl: „Klaněj se Pánu Bohu svému a pouze jemu vzdávej svou úctu.“ Nevěří, že existuje očištec a předpeklí, neslaví obětní mše a neuctívají ostatky.

Církví jsou ti, kteří na určitém místě věří v Ježíše Krista jako živého Pána světa, a tím jsou zavázáni být jeho svědky. Církvev má tedy povahu nástroje. Její hodnota není v tom, že je silná a mocná, platí pouze jako nástroj v ruce Pána pro záchranu a osvobození člověka.

Církvev není instituce, nemá hierarchickou strukturu, nemá základy ani vrcholy. Jen jedno jediné je jejím vrcholem – Ježíš Kristus, počátek, mistr, Pán. Všichni věřící jsou jedni druhým bratry, bez rozlišení kněží a laiků. Poté co Ježíš svou smrtí na kříži završil definitivní a neopakovatelnou oběť, církvev nemá potřebu obětí.

Úlohou církve je zvěstování spásy. Té nelze dosáhnout dobrými činy, ale Boží milostí, přijatou skrze víru.

Evangelické církvev se proto cítí zavázány spolupracovat se všemi, kteří pracují ve prospěch lidí, pro jejich vykoupení ze všech forem útlatku a otroctví.

Odmítají všechny formy privilegií.

Cítí tak povinnost postavit se proti každému vykořisťování a každému násilí člověka proti člověku na úrovni jedince, národa, církvev a společnosti.

Bojují za každou formu lidské svobody nevyjímaje jistotu našeho křesťanského vyznání, ale ponechávají si své jedinečné poslání vydávat svědectví o díle Kristově, které osvobodilo lidi od hříchu a navzájem je činí bratry.

Zdeněk Přikryl

Na den v Bratislavě

Už po několikáté měli členové našeho sboru možnost navštívit sbor luterské církve v Bratislavě-Petržalce. Začaly to pěvecké sbory dospělých, dětí i mládeže. Nyní se setkala staršovstva obou sborů. I když nás nakonec jelo z Brna místo plného autobusu jen osm, bylo myslím setkání přínosem. Většina členů našeho staršovstva byla v tomto sboru poprvé, a tak viděli krásný areál nového kostela a sborového domu uprostřed obrovského sídliště. Přítomní členové stavební komise si mohli důkladně prohlédnout vybavení kuchyně, velikost toalet a uspořádání kluboven. Po bohoslužbách se sešla staršovstva k více jak hodinovému rozhovoru, kdy jsme si pověděli o situaci ve svých sborech.

Řada problémů i úkolů se ukázala být společná. Záběr úkolů a povinností, které na sebe petržalský sbor vzal, je obdivuhodný. Kromě běžné sborové práce mají na starost mateřskou školkou, základní školu i gymnázium. I pro ně je však nejdůležitější budování sborového společenství. S vděčností vzpomínali například na víkendový zájezd, při němž navštívili patnáct evangelických sborů včetně artikulárního kostela na Liptovské Maře. Za svůj nový úkol považují zvolení kandidátů z řad členů sboru do místní samosprávy, aby tak mohli mít větší vliv na to, co se ve městě děje a plánuje. (Vychází jim v tom vstříc jednak Demokratická strana a také Strana zelených. Jde o to, že katolíci mají svou stranu a dovedou si její pomocí svůj vliv prosadit.)

Rozhovor pokračoval při obědě ve sborovém sále. U kávy jsme se dozvěděli, že slovenští evangelíci mají na řešení vnitrocírkevních sporů generální soud a generální žalobkyni. Vzhledem k tomu, že zástupkyně obou těchto institucí jsou presbyterkami petržalského sboru, naznačily nám, jakými problémy se musí zabývat (jednání o těchto věcech jsou přísně důvěrná). Já jsem si přitom připomněl letošní synod, který podobné spory musí řešit na svém řádném zasedání a pak se scházet mimořádně, aby projednal své běžné záležitosti.

Dohodli jsme se na vzájemném zasílání našich sborových časopisů, a v květnu bychom rádi petržalské rodiny uvítali na našem sborovém pobytu na Blažkově.

Při zpáteční cestě nám bratr farář Klátík ukázal novou budovu evangelické teologické fakulty, kterou nás provedl její děkan prof. Igor Kišš, velký znalec Komenského.

Doufáme, že naše setkávání s tímto sborem, kde nacházíme vždy vlídné a přátelské přijetí, budou pokračovat.

Jiří Gruber

Den reformace – bohoslužby v německém jazyce

31. října si protestantské církve připomínají Den reformace. Reformační rozumíme „široký a mnohotvárný proud obnovy západního křesťanství“ (P. Filipi: Křesťanstvo). Šlo o dlouhodobý proces, ale 31. října 1517 došlo k závažné události: Martin Luther poslal svých devadesát pět disputačních tezí, které sepsal o podstatě a užívání odpustků, magdebursko-mohučskému arcibiskupovi, braniborskému biskupovi a několika učeným přátelům. Filip Melanchthon sice r. 1546, tedy v roce Lutherovy smrti, založil legendu, že Luther tyto teze přibíhl na dveře zámeckého kostela ve Wittenbergu, novější poznatky však tuto legendu zpochybňují.

V našem sboru jsme si tento významný den připomenuli luterskými bohoslužbami 31. října 2002 v Červeném kostele v jazyce velkého církevního reformátora Martina Luthera. Při této příležitosti sloužil německý luterský pastor Ulrich Kriesel, který žije na odpočinku v Brně.

Bohoslužby byly velmi pečlivě připraveny, všichni přítomní měli k dispozici jejich pořad s texty písní a modliteb. Mohli jsme proto společně zpívat, dokonce jeden čtyřhlasý kánon nás

kazatel s velkým šarmem učil. O dobrou úroveň bohoslužeb se také zasloužili sestra farářka Olga Tydlitátová z I. sboru a bratr farář Jaroslav Vítek ze II. sboru, kteří se podíleli na jejich přípravě a průběhu.

Kázání bylo parafrází na žalm 23.:

„I když půjdu roklí šeré smrti, nebudu se bát ničeho zlého, vždyť se mnou jsi ty.“

I když

budu stísněný těžkými myšlenkami,
svými slabostmi budu bolestně trpět,
sám sobě budu cizím v temných hodinách,
budu se zraňovat v konfliktech všedního dne,
kritikové mi tvrdě ukáží mé hranice,
bude mě děsit utrpení mých lidských bratří
a ucítím, že do mého života vstupuje umírání,
vím, že přesto mě drží Tvá ruka.

I když...

jsem bezmezně bezpečný,
neboť Ty jsi stále se mnou.
Dnem i nocí mě obklopuje Tvoje blízkost.
Odvracíš mě od špatných cest.
Sytíš můj hlad chlebem a vínem.
Své jméno jsi spojil s mým.
Vítězíš pro mne nad zlověstnou mocí.
Tvůj stůl přesahuje hradbu smrti.
Myslíš to se mnou navždycky dobře.
Jsem bezmezně bezpečný,
neboť Ty jsi stále se mnou.
I když...

Tento text v německém jazyce jsme také měli všichni před sebou, a proto jsme mohli dobře sledovat zajímavé, osobně zabarvené kázání.

Krásným rámcem bohoslužeb byla úvodní a závěrečná varhanní hudba v podání bratra Martina Grombiříka, jenž provázel i zpěv písní. Potěšitelná byla také přítomnost 63 účastníků, mezi nimiž byli i dvaadvadesátiletá matka a také syn U. Kriesela, kteří trvale žijí v Německu.

Odcházel jsme z tohoto shromáždění s radostným poznáním, že i o cizojazyčné bohoslužby, které byly tentokrát poněkud neobvyklou připomínkou Dne reformace, je v Brně zájem.

Věra Přikrylová

Milá návštěva

O prvním listopadovém víkendu přijela do Brna skupina asi čtyřiceti bratří a sester ze sboru Slezské evangelické církve a.v. v Karviné. Před rokem přijal karvinský sbor naše Cantate Domino a pana faráře Grubera opravdu srdečně a bratrsky, a rozhodně jsme se na ně těšili a chtěli jim krátký pobyt v Brně zpříjemnit. Sobotní ráno začalo pršením, ale prohlídka Brna proběhla sice pod deštníky, ale v plném rozsahu. Někteří byli v Brně úplně poprvé, nebo poprvé od školního výletu, a tak s velikou vděčností ocenili podrobný výklad Václava Matoulka při procházkách městem. V nové kuchyni na Opletalově ulici zatím několik sester připravovalo výborný oběd (koprová polévka, uzené s bramborovým salátem, zákusek a káva) a další pokrmy k uctění hostů. Noclehy byly zajištěny v rodinách většinou členů Cantate Domino a několika laskavých členů sboru. Zde bych chtěla poznamenat, že návštěva někoho třeba dosud cizího je vždy přínosem i pro hostitele. Za taková setkání jsme vděční.

V neděli kázal bratr farář Jan Cieslar nejprve v Betlémském kostele a v 10 hodin jsme měli společné bohoslužby s našimi hosty v kostele J.A. Komenského. Zde jsme také slyšeli jejich pěvecký sbor, který nejprve zazpíval několik písní z protestantských kancionálů a v druhé části bohoslužeb předvedl dvě skladby současných polských skladatelů pro sbor a instrumentální skupinu, doprovázené tancem a pantomimou. Texty skladeb nám přečetla

dirigentka sboru sestra Ester Cieslarová, takže jsme mohli sledovat, jak se biblická zvěst dá vyjádřit nejen slovy či hudbou, ale i pohybem.

Kázání bratra Cieslara jako by navazovalo na závažné téma ekumenické bohoslužby koncem září v CB: prosit za lidi v tomto městě. Bylo na text z První knihy Mojžíšovy o vytrvalém až úporném přimlouvání Abrahama za Sodomu a Gomoru. Ve velkém kruhu kolem kostela jsme pak společně přijímali chléb a víno.

Sbor v Karviné je úzce propojen se Slezskou diakonií, která v kraji postiženém nezaměstnaností a kriminalitou vykonává úžasnou práci. Podrobně jsme o tom psali přesně před rokem, v prosincovém čísle minulého ročníku. Jejich práce si vážíme a jsme rádi, že jsme se s nimi zase viděli, více se seznámili a mohli jim připravit pěkný víkend. Chceme proto velice poděkovat všem, kteří jakkoli pomohli při organizaci, ubytování, pohoštění - bez této ochoty, obětavosti a laskavosti mnoha členů obou brněnských sborů by se návštěva tak dobře nevydařila.

L. Marková

Svitavská romance

Tak se nám opět přiblížil listopad, čas krásného podzimního počasí, škaredého podzimního počasí, krásného, čerstvě napadlého sněhu i toho škaredého rozbředlého. A přesně takovéto počasí bylo ve dnech 8.-10.11.2002 ve městě Svitavy, kde se právě v těchto dnech konalo za psychické podpory tamního sboru a finanční podpory Obecního úřadu Svitavy: Podzimní setkání mládeže aneb „Svitavská Romance“.

Pro ty, co jeli do Svitav vlakem, začala školka okolo 19 hodiny, kdy jsme s menšími problémy dorazili na faru ČCE. Zde nás přivítali zdejší obyvatelé a hrstka již přijetých hostů. Se slzami v očích jsme odevzdali zápisné a s úsměvem na rtech jsme přijali jmenovku, stravenky a „menší“ občerstvení. Po krátké pauze jsme si vyslechli uvítací slovo a krátkou pobožnost. Následoval večerní program. Jeho náplní byla všem známá hra Risk(uj). Otázky byly na témata: Film, Doplňovačka, ČCE, O čemkoliv, Romové a Sport. Jakmile si výherci převzali první cenu, byli jsme seznámeni s doplňujícími informacemi a odebrali jsme se do nedaleké školy, kde jsme přečkali noc.

Ráno jsme byli vzbuzeni již v 7:30, což některým dělalo menší (větší) problémy, ale vidina snídaně je přesvědčila. Jídlna našťásti patřila ke škole, ve které jsme spali. Za vydatného

sněžení a padání sněhových koulí jsme se odebrali na ranní pobožnost. Na ni plynule navázala Romance s Ivou Pellarovou. Byla to přednáška o Romech, jejich historii, stylu života, zvycích i povaze. Během velice zajímavého povídání jsme se naučili i dvě romské písničky a víceméně úspěšně uhodli pár romských hádanek. Po obědě nadešel čas pro všemi tolik očekávané volby do SOMu (seniorátního odboru mládeže). Nad všechna očekávání proběhly volby v poklidu a překvapivě rychle. Následovat měla buď procházka k pramenům Svitavy nebo fotbal. Protože až do této doby vydatně sněžilo, nikomu se do zimy a sněhu nechtělo. Proto se nakonec hrál pouze fotbal. Protože ale nebyla volná žádná použitelná tělocvična, hrálo se, trochu paradoxně, na venkovním hřišti pokrytém pěti centimetry sněhu. Po dvou hodinách divokého „foltbalu“ jsme se promočení vydali na cestu na faru, kde proběhla Panelová diskuse s hosty (..a na co jste se báli zeptat). Na položené otázky v ní odpovídala Iva Pellarová a Jiří Malý. Od 19.30 měl proběhnout koncert Idy Kellerové & Romeo Rat v sále místního kulturního domu. Jelikož se kvůli závadě na automobilu zpozdl zvukař, odložil se začátek takřka o hodinu a půl. Ale i tato skutečnost neměla žádný vliv na to, že při začátku koncertu byl sál skoro plný. Hrály se romské písně. Zpočátku většinou pomalé a smutné, ale ke konci je vystřídal ty rychlé, velmi rytmické.

Druhý den nás čekala již jen snídaně. A po bohoslužbách s Večeří Páně jsme před sborovým domem zazpívali v kruhu poslední písničku ze zpěvníku Svítá a utíkali jsme s dobrým pocitem ze Školky na vlak.

Jakub Ryšavý

Cantate Domino ve Vídni

Pěvecký sbor Cantate Domino tvoří téměř jakousi širší rodinu, která se - kromě letních pěveckých soustředění - mj. docela ráda vydává na podzimní autobusové zájezdy. „Kam v roce 2002?“ – zeptal se kdysi kdosi v radě pro sborový zpěv. A kohosi napadlo: „Co takhle pozvat se do partnerského sboru ve Vídni–vnitřním městě?“ Nápad byl přijat a díky bratřím farářům sborů a neúnavnému Dr. Reiningovi doveden až ke konkrétnímu datu = 20.10.2002. Za podaný prst jsme chytili celou ruku a pozvali se už i na sobotu kvůli pěvecké zkoušce. A s jakým programem pojedeme? – To už zůstalo na našem laskavém sbormistrovi Liboru Nykodýmovi a poradci C. Novákovi, a také na skutečnosti, že jsme měli připravenou Truvérskou mši od Petra Ebena. Ta se nám všem líbí, zpíváme ji rádi – a zdobí ji i živý doprovod hudebních nástrojů – třeba dvou fléten, kytary a klavíru. Zkušený průvodce a historik br. Václav Matoulek dostal úkol obohatit náš sobotní cestovní program o nějakou vzdělavatelnou zajímavost – čehož se ujal po svém, tj. dokonale. Nejen, že během celé fádni cesty od hraničního přechodu až k památníku bitvy na Moravském poli u Dürnkrotu nám stačil vylíčit dějepis, týkající se našeho národa od I. tisíciletí až po onu bitvu v r. 1278 se všemi příbuzenskými podrobnostmi, ale připravil též vše další pro naši cestu tak skvěle, že jsme mu málem přisoudili i zásluhu na tom nádherném „fotogenickém“ počasí, které nás uprostřed dlouhého pochmurného období jako zázrakem provázelo. To se nám hodilo i při vzácném pohledu na celou Vídeň z vrchu Kahlenberg (to je ten se stožárem vysílače, který vidáme při příjezdu od Brna). Pak už jsme se mohli po uložení zavazadel na faře rozběhnout po ulicích vídeňského centra a kochat se pohledy na sluncem ozářené fasády a sochy historických budov. Kdo se držel poblíž Václava, dověděl se víc.

V 16 hodin jsme byli oficiálně přivítáni Dr. Reiningem u kávy a buchet ve sborových místnostech luterského evang. sboru na Dorotheergasse. Občerstvení jsme se pak u varhan, vysoko ve III. podlaží velkého kostela, pustili do přípravy na nedělní služby Boží. Zpívalo nás 26, ale nejvíce práce si vyžádalo „kročení“ doprovodných nástrojů – zejména zvukných varhan. Klavír, se kterým jsme byli secvičení, nebyl na kůru k dispozici. Díky zkušenému a navenek klidnému varhaníkovi bratru Markovi, trpělivému sbormistrovi, zpěvákům ochotným oblíbenou skladbu opakovat vstoje skoro dvě hodiny a zvukovému dozorcí v chrámové lodi – bratru faráři Novákovi, se dobrá věc podařila. Po zkoušce si nás přišedší hostitelé rozebrali k večernímu programu, pak k přenocování. Program jednotlivců byl tak pestrý, že jsme si jej ani

vzájemně nestačili popsat. Bylo slyšet o hodování i hladovění, o vzácných diskusích, nočním muzicírování, ba dokonce o návštěvě operního představení Nabucca. Přežili to všichni a ukázněně se sešli ráno k poslední zkoušce.

Služby Boží začaly v deset hodin mohutnou varhanní improvizací diecézního kantora Mgr. Hartmanna. Liturgii vedla sestra farářka Dr. Ines Knoll, včetně milého oslovení dětí před jejich odchodem do NŠ. Zpívali jsme se shromážděním známé písně, ale rozmnožený text jsme měli jen od tří z nich, snad aby se vešel český text biblického čtení z Kázání na hoře (Mt 5,38-48) a základ kázání o jednotě těla Kristova dle 1Kor.12,12-14.26-27. Kázáním posloužil mladý bratr farář Mag. Werner Geißelbrecht a br. farář Novák je pohotově překládal; jeho zvěst si přečteme na jiném místě časopisu. Účastníci služeb Božích měli po ruce – jako každou neděli – tištěný program s hlavními informacemi, a tentokrát navíc i podrobný německý překlad textu Truvérské mše. Tu jsme zpívali po částech, zařazených velice případně do pořadu bohoslužeb s vysluhováním večere Páně. Posluchači prý sledovali text i náš zpěv velmi pozorně. My sami jsme z provedení měli dobrý pocit a ohlasy byly dobré. Zblízka jsme viděli a slyšeli závěrečnou varhanní skladbu br. Hartmanna a ani nás nepřekvapilo, když se po jejím skončení ozval zdola spontánní potlesk. Pak už následoval jen rozjezd k hostitelům na oběd a závěrečný sraz na faře k rozloučení se zástupci sboru před odchodem na stanoviště autobusu. Jím nás ochotný pan Antalík dovezl bezpečně a pohodlně do Brna – velmi spokojené s letošním zájezdem. Díky všem zasloužilým!

Jan. S. Šebesta

Kázání Wernera Geisselbrechta

faráře luterského sboru Vídeň-vnitřní město, v neděli 20.10. tr. (při návštěvě brněnského pěvec. sboru Cantate Domino v Dorotheergasse)

Biblický text 1. Kor. 12,12-14.26-27:

"Tak jako tělo je jedno, ale má mnoho údů, a jako všechny údy těla jsou jediným tělem, ač je jich mnoho, tak je to i s Kristem. Neboť my všichni, ať Židé či Řekové, ať otroci či svobodní, byli jsme jedním Duchem pokřtěni v jedno tělo a všichni jsme byli napojeni týmž Duchem. Tělo není jeden úd, nýbrž mnoho údů. Trpí-li jeden úd, trpí spolu s ním všechny. A dochází-li slávy jeden úd, všechny se radují spolu s ním. Vy jste tělo Kristovo a každý z vás je jedním z jeho údů."

Milé sestry a bratři: Vy jste tělo Kristovo, a každý z vás je jedním z jeho údů! Co tu Pavel píše Korintským, o tom smíme a máme i my přemýšlet, brát si to k srdci a podle toho jednat. Obraz o těle a jeho údech nás povzbuzuje jednak k plodnému, solidárnímu společenství. Za druhé představuje názorný model pro církev a sbor. A přináší - za třetí - zcela mimořádné potěšení a výzvu: společenství církve je Kristovým tělem, jeho živou přítomností ve světě.

Začneme u toho prvního: Obraz o těle a jeho údech povzbuzuje k plodnému, solidárnímu společenství. Podíváme-li se na vývoj společnosti v posledních desetiletích, směřuje trend asi nejspíš k narcismu. Psychoanalytik a filosof Erich Fromm jej líčí takto: "Pro narcistního člověka jedinou oblastí, jež mu připadá úplně reálná, je pouze jeho vlastní osoba: jen jeho pocity, myšlenky, jeho ctizádost, jeho přání, jeho tělo, jeho vlastní rodina - všechno, čím sám je a co má sám. Kdokoli a cokoli mimo vlastní okruh je mu šedivé, nepříjemné, takřka pro něj neexistuje." Narcisse v řeckém mýtu vede vlastní sebezamilovanost do záhuby. Nás onen všeobecně se rozmáhající narcismus sice rovnou k zániku ještě nepřivedl, ale kdo by mohl popřít, že nám ztěžuje život a že mnoho lidí trpí jeho následky: izolací, egoismem, nacionalismem, náboženským fundamentalismem, netolerantností, násilím.

Jedno tělo a mnoho údů - toť proti narcismu dokonale kontrastní obraz, názorný, zapamatovatelný a přesvědčivý. Pavel nám jako vzorový příklad lidského soužití staví před oči

tělo. Je složeno z rozdílných částí a každá má svou vlastní funkci, schopnosti, vnímavost. Každému údu přísluší konkrétní úkol a každý je nějak důležitý. Avšak pravého smyslu se jednotlivému údu dostává teprve v souhrě s ostatními. V tom tkví tajemství každého živého organismu. To, že jsou jednotlivé údy spojeny a jeden na druhý odkázány, je nejlépe poznat, když člověk na některém místě utrpí poranění: tu trpí tělo celé. A když se naopak některé části začne dařit dobře, pak se může příjemně cítit i celek. Tak například krásný zpěv - jako ten dnešní - těší svými tóny nejen uši, ale zajistě celého člověka.

Když přeneseme obraz těla s údy na společenství a jeho členy, máme před očima úžasný model toho, jak může společná existence lidí vzkvétat a nést ovoce: v pestré různosti i provázanosti navzájem, v dávání i přijímání, v individuálnu i solidaritě, v plné odpovědnosti i naprosté svobodě.

Podobenství o těle a údech bylo velmi oblíbené v antice, Pavel je nevymyslel. Zcela vědomě je však vztáhl na křesťanské společenství a připravil tak pro církev jakousi předlohu. Jedno ovšem vnáší do hry nově: spatřuje základy oné jednoty v působení Ducha. Že množství jedinců samo sebe chápe jako bytostnou pospolitost, to přece není nic samozřejmého. Ani mezi křesťany. Pavel píše Korintským z toho důvodu, že vlastně i oni žijí právě naopak. Vytvářejí mezi sebou skupinky a navzájem se jedni proti druhým vymezují. Vedou spory o převahu a každý své vlastní učení prohlašuje za jediné pravé. A dodnes to mezi křesťany často nevyhlází jenom harmonicky. Vpravdě jsou však oni všichni jedním společenstvím. Při všech rozdílech žijí přece z jediného Ducha. Ten překonává hranice a spojuje údy do jednoho těla: Židy a Řeky, otroky a svobodné, Rakušany a Čechy, České bratry a luterány, evangelíky, katolíky, pravoslavné a všechny křesťany ve světě vůbec.

Poznávat, že nás Duch vzájemně spojuje - to zůstalo naším úkolem podnes. A že to vzdor jakýmkoli hranicím bude na vzájemnosti církví, sborů a jednotlivých křesťanů také konkrétně vidět - to je naší nadějí. Vyplatí se za toto se modlit a k tomu pracovat. Partnerství mezi našimi sbory v Brně a Vídni vnímám jako krok správným směrem. Všichni křesťané jako údové jednoho těla, spojení v pestré rozmanitosti skrze jediného Ducha: nesmírně silný a živoucí obraz o pravé Církvi!

Ale Pavel jde ještě o jeden rozhodný krok dál: To tělo, do něž jsme skrze Ducha spojeni, není tělo leďajaké, nýbrž tělo Kristovo. (Na jiném místě píše, že jsme "Kristův dopis", poslaný do tohoto světa k šíření radostné zprávy. Nicméně nyní tuto výpověď ještě převyšuje.) Samotným tělem Kristovým jsme! V nás a skrze nás žije a působí v přítomném čase Vzkříšený. To je mimořádné potěšení i zavazující výzva pro křesťanské společenství a pro jednoho každého z nás. Jestliže jsme společně tělem Kristovým, živou přítomností toho Vzkříšeného ve světě, pak se skrze nás má i dále dít to, co začalo před 2000 lety v Galilei. Pak je úlohou křesťanských církví a společenství dosvědčovat jeho lásku. Pak jsme všichni povoláni žít tak, aby bylo něco vidět z království Božího, jehož příchod již nastal.

Odvažme se věřit Pavlovi kázání a jako živoucí Kristovo tělo nést mezi lidmi Boží lásku. Uprostřed světa, tam kde nás potřebují, načisto konkrétním způsobem. Povzbuzení a posilování tím Duchem, který nás spojuje jedno.

Přeložil CN

Ze zprávy seniora pro 37. konvent

Máme-li dnes mluvit o evangelizaci, možná si většina z nás představí nějaký prostor, kde probíhá cosi, čemu se evangelizační shromáždění říká a kde se mnohdy praktikuje určitý psychologický nátlak na účastníky. Ale je to tak? Samozřejmě to tak jde dělat, ale jak se ukazuje, výsledky jsou spíš žalostné. Nemám nějaký čarovný recept. Chci jen upozornit na věci podstatné, na které bychom v církvi neměli zapomínat, aby zvěst o příšlém a přicházejícím království Božím běžela do světa. Na prvním místě jde o to, aby se naše sbory stávaly místy otevřenými a byly společenstvími laskavými, kam když člověk přijde, není vyhnán našimi nedůvěřivými pohledy, sudičstvím nebo nezájmem. Člověk dneška je ve svém životě velmi často opuštěn. Sám ve světě lidí a technologií a čísel a v podvědomí vystrašen na této zemi, která podle něho nikomu nepatří a je rejdištěm zlých sil, které mu chtějí ublížit. Je potřebí vždy znovu promýšlet zvěst Písma, aby nacházela odezvu, aby oslovovala a vstupovala do problému a situací lidí i společnosti. Jde o to, abychom dokázali lidem povědět, že svět je dobré místo pro život, že je to Boží stvoření a ne aréna, kde se jen bojuje o místo na slunci a že život člověka má smysl a cíl, že jej Bůh drží ve svých dlaních a on i celé stvoření směřují k novosti, proměně, obnově, ke království Božímu, které nám vybojoval Ježíš Kristus. Staršovstva by měla dávat kazatelům a kazatelkám čas a prostor pro tuto práci a kazatelé a kazatelky by si měli dávat práci s tím, aby, jistě s modlitbou na rtech, toto poselství vyřídili uměli, aby bylo srozumitelné, oslovující, rozradostňující, dávající naději.

Pavel Kašpar

Poslední zasedání 37. konventu brněnského seniorátu

Sešlo se 16. listopadu již tradičně v Losově sále Blahoslavova domu. Nejprve zvolilo na uprázdněné místo náměstka seniorátního kurátora bratra Vladimíra Zikmunda z Brna – Husovic a jako náhradníky bratra Jiřího Doubravu z Miroslavi a Kamila Vystavěla z Vanovic. Dále rozhodlo, že členové seniorátního výboru z řad kazatelů, kterým končí volební období na jaře příštího roku, budou vykonávat svůj úřad až do řádného zasedání nového konventu na podzim 2003. Zvolilo však nové synodály, kterými se stali sestra Jana Nechutová z Brna - Židenic, Vladimír Zikmund z Brna - Husovic a kazatelé Jan Plecháček z Veselí a Ondřej Titěra z Miroslavi. Konvent prodloužil funkční období seniorátního faráře Jiřího Šimsy do 31.12.2004. Doporučil návrh, aby církevní zřízení obsahovalo závazek mlčenlivosti o věcech důvěrně sdělených pro kazatele i presbytery. Za kandidáty do synodní rady byli navrženi podle počtu obdržených hlasů z řad kazatelů: Daniel Ženatý, Miloš Rejchrt a Pavel Kašpar, z řad laiků Petr Carda, Jaromír Křivohlavý a Lydie Roskovcová. Bylo schváleno hospodaření seniorátního výboru a jeho rozpočet na rok 2003. Konvent také stanovil výši repartic pro jednotlivé sbory seniorátu. Usnesl obnovit pravidelné vzdělávání laiků v seniorátě. Do seniorátní pastýřské rady byli zvoleni bratr farář Jan Plecháček z Veselí a bratr kurátor Jaroslav Marek ze sboru Brno II. Na téma letošního konventu, kterým byla evangelizace, zazněly v rozpravě jen dva příspěvky. Většinu času totiž zabrala diskuse o správném výkladu církevního zřízení a řádů. Probíhala však korektně a věcně. V závěru jednání poděkoval předseda shromáždění všem konventuálům za jejich trpělivost při pojednávání jednotlivých bodů programu a výdrž během zdoluhavých volebních maratónů a v neposlední řadě i sboru Brno II za péči, kterou poslancům konventu každoročně poskytuje.

Jiří Gruber

společenská kronika

Brno I

8. 12.	Pavel Tronner	30 let
8. 12.	Karel Sobotka	86 let
10. 12.	Vilma Bačáková	90 let
10. 12.	Zdenka Jelínková	70 let
12. 12.	Zdenka Chlupáčková	80 let
14. 12.	Karol Zbieczuk	50 let
14. 12.	Jaroslav Junek	70 let
15. 12.	Michal Uhde	30 let
16. 12.	Eva Vosinková	60 let
24. 12.	Ladislav Prudký	50 let

Prezentace:

17. 11. Vojtěch Rybářík, 2002

Rozloučili jsme se:

24. 8.	Ing. Eduard Hamřík,	1932
29. 9.	Marta Zrůstová,	1919
7. 10.	Zdeněk Matyáš	1923
1. 11.	František Šubart,	1926
11. 11.	Drahomíra Kožmínová	1929

Brno II

1. 12.	Emilie Slezáková	93 let
4. 12.	Štěpánka Česká	77 let
4. 12.	Miloslav Bartušek	75 let
5. 12.	Věra Smrčková	82 let
5. 12.	Jan Kacko	77 let
5. 12.	Jitka Kraflová	75 let
6. 12.	Alma Baťová	90 let
8. 12.	Josef Totušek	82 let
11. 12.	Blanka Pavlincová	78 let
15. 12.	Helena Majerová	92 let
15. 12.	Štěpánka Nechybová	90 let
17. 12.	Božena Suchá	78 let
18. 12.	Růžena Vojtíšková	78 let
19. 12.	Edita Svobodová	76 let
21. 12.	Jan Váňa	75 let
24. 12.	Lydie Bláhová	76 let
25. 12.	Kamila Nováková	78 let
26. 12.	Libuše Musílková	83 let
26. 12.	František Hembera	85 let
27. 12.	Marta Loskotová	81 let
27. 12.	Ján Studnica	77 let
28. 12.	Květa Kramářová	83 let
29. 12.	Věra Vondroušová	89 let
30. 12.	Ludmila Dobiášová	86 let
30. 12.	Vlasta Jiříčková	80 let
31. 12.	Jiří Klosowicz	77 let

Rozloučili jsme se:

4. 10.	František Přidal	1922
14. 10.	Zdeněk Feiler	1922

Brno – Židenice Jílkova 74

Farní úřad Konečného 6, tel. 548538 108
Bohoslužby - každou neděli v 9 hod.

O Vánocích:

22. 12. v 9 hod. - dětská vánoční slavnost
24. 12. v 15 hod. - štědrovečerní bohoslužby
25. 12. v 9 hod. - bohoslužby s večeří Páně
29. 12. v 9 hod. - pravidelné bohoslužby
1. 1. 2003 v 9 hod. - novoroční bohoslužby
Schůzky dětí - úterý 15.30 hod.
středa 16.00 hod.
čtvrtek 16.00 hod.
Konfirmační cvičení - čtvrtek 18.30 hod.
Mládež - úterý 19.00 hod.
Biblická hodina - čtvrtek 19.30 hod.
V Blansku:
Bohoslužby - každou neděli ve 14 hod.
22. 12. ve 14 hod. - dětská vánoční slavnost
25. 12. ve 14 hod. - bohoslužby s večeří Páně

Brno – Husovice Netušilova 26

tel. 545 212420
Bohoslužby - každou neděli v 9 hod.
1. 12. v 9 hod. - první adventní bohoslužby
v divadle HUSAR, Husovice, Dukelská ul.

O Vánocích:

22. 12. ve 14.30 - dětská vánoční slavnost
v divadle HUSAR
24. 12. v 15 hod. - bohoslužby
25. 12. v 9 hod. - bohoslužby s večeří Páně
29. 12. v 9 hod. - pravidelné bohoslužby
31. 12. v 15 hod. - bohoslužby
1. 1. 2003 v 9 hod. - novoroční bohoslužby s
večeří Páně
Děti - pondělí 18.15 hod.
Konfirmační cvičení - úterý 18.00 hod.
Mládež - úterý 19.00 hod.
Biblická hodina - čtvrtek 17.30 hod

Ještě k abrahamovinám J. G.

Než se definitivně uzavře rok 2002, ve kterém farář I. sboru bratr Jiří Gruber dovršil svých padesát let, chceme se spolu s vámi u jeho výročí zastavit. Padesát let, to je sice polovina ze sta, ale v lidském životě už je to dost za polovinou, a tak se s obdivem a trochu i s obavami díváme na množství práce, kterou bratr farář vykonává.

Především nás obohacuje tím, jak nám vykládá Písmo a ze srdce mu děkujeme, že nám srozumitelně a přesvědčivě přibližuje slovo Boží a pomáhá upevňovat naši víru.

Vidíme a vážíme si jeho osobního přínosu a velkého nasazení při práci s konfirmandy. Pečlivě se také věnuje individuální přípravě všech, kdo se rozhodli ke křtu, kdo žádají o požehnání sňatku nebo chtějí přistoupit do našeho sboru.

Víme, kolik starostí má bratr farář právě s tímto časopisem, kde většina povinností leží právě na něm.

A pak je zde všechna ta práce „nefarářská“, související s údržbou a provozem našich budov, s finančním zajištěním sboru a v posledních měsících navíc s přestavbou sborových místností.

Nebudeme vypočítávat dál. Spíš děkujeme všem těm, kdo mu práci usnadňují. Díky všem, kdo se za něj modlí.

I my společně vypošujeme pro bratra faráře milost a pokoj od Pána Boha.

Redakční rada Setkávání

Pramen

Letos na počátku léta se na knihkupeckých pultech objevila objemná kniha s jednoslovným názvem PRAMEN. Opravdový tlustospis o osmi stech stranách napsal americký spisovatel, newyorský rodák James A. Michener (1907-1997) a v podtitulu jej označil jako román o zrodu a rozkvětu judaismu. Tuto historickou fresku napsal už v šedesátých letech minulého století. Je uznávaným autorem historických knih a za svou první knihu Příběhy z jižního Pacifiku dokonce dostal v roce 1948 Pulitzerovu cenu. Do češtiny byly převedeny jeho romány Havaj a Zatoulaná generace. J.A. Michener je držitelem čestných doktorátů v pěti oborech z třiceti předních univerzit, jak můžeme číst na záložce knihy. Koncem 70. let působil i v poradním sboru NASA a byl odměněn Řádem amerického prezidenta za přínos pro svobodu. Jeho životní běh byl příběhem silné osobnosti. Význačný akademik se ve svých čtyřiceti letech rozhodl pro dráhu spisovatele a redaktora. Za druhé světové války působil v Tichomoří jako korvetní kapitán amerického námořnictva. Tolik tedy o autorovi.

Jeho kniha Pramen je v podstatě zbeletrizovaný příběh vycházející z konkrétních historických událostí, které se děly od stého století před naším letopočtem až do doby po druhé světové válce v západní Galilei na území dnešního Izraele. Nosnou osnovou celé knihy je příběh několika současných archeologů, kteří provádějí vykopávky v lokalitě Makor a jejím okolí. Skupinka vědců složená z Araba, irského katolíka, německého Žida, jeho izraelské snoubenky a Američana židovského původu, který vykopávky financuje, je téměř symbolická. Jejich současný příběh se prolíná s událostmi všech patnácti kapitol, do nichž je obsáhlý román rozčleněn. Kapitoly korespondují s patnácti archeologickými vrstvami, jak se zachovaly v makorském návrší - telu. Je třeba se dobrat až k prameni, který dával na tomto místě život všem lidem po všechny časy. V panoramatickém obrazu je tu obsažena celá historie Židovstva. V samostatných dějích můžeme sledovat osídlení na úsvitu dějin, přechod k monotheismu, poznáváme život hebrejských kmenů, vliv Asyřanů, Babylonu, stáváme se svědky římského období, vzniku křesťanství, islámu, barvitě můžeme prožít křížové výpravy a další historii až po události při zrodu moderního Izraele. Kapitoly jsou doprovázeny nákresey nalezených předmětů s přesným popisem a datací, což odpovídá autentickým zprávám z archeologických výzkumů. Je to skutečně mnohvrstevná rozměrná historická freska, ale je těžké potvrdit, jestli se autorovi opravdu podařilo zachytit zrod a rozkvět judaismu v historii dvanácti tisíc let, jestli úkol, který si stanovil v rozsáhlé literární epopeji, opravdu splnil. Úkol to byl gigantický. Únava z monumentálnosti zřejmě postihla v druhé polovině knihy i překladatele Radovana Šimka a je škoda, že i jazyková redakce byla nepečlivá. Nicméně kniha je to zajímavá zvláště pro trpělivého čtenáře, který miluje historii a mnohasetstránkové romány.

Eva Šimková

Prezident republiky Václav Havel, u příležitosti letošního státního svátku, udělil Medaile Za zásluhy o Českou republiku prof. Evangelické teologické fakulty, ThDr. Milanu Balabánovi a aktivnímu členu Českobratrské církve evangelické Janovi Litomiskému.

(ib), stazeno z www.srcc.cz

Adventní odpoledne v Brně I

Srdečně zveme na tradiční odpoledne Křesťanské služby, které se bude konat dne 1. prosince od 14 hod. na Opletalově 6.

Program: Vyprávění o Izraeli – Ing. Petr Sádovský s manželkou několik měsíců žili v izraelském kibucu a podělí se s námi o své zážitky. Vyprávění budou provázet promítáním obrázků. Pohoštění zajištěno.

Dvě dětská vystoupení v Blahoslavově domě

se (zatím) připravují na prosinec. Hned první prosincový den (v neděli 1. prosince odpoledne) přislíbila vystoupení dětská divadelní skupina římsko-katolické farnosti ve Zbraslavi; diváci z jarního minifestivalu v Blahoslavově domě si na ni bezesporu dobře pamatují a netřeba jim ji víc doporučovat. Děti ze sboru Brno II vystoupí také při službách Božích ve čtvrtou neděli adventní 22. prosince v devět hodin ráno. Zveme členy našich sborů, přátele, příznivce, zájemce...

ju

Adventní setkávání se slovem a hudbou v Brně I

Také letos budeme mít možnost slyšet při adventních bohoslužbách v Komenského kostele hudbu, kterou pro tuto příležitost vybrala liturgická komise.

O PRVNÍ ADVENTNÍ NEDĚLI, tedy 1. PROSINCE, to budou České roráty v podání sboru mládeže Kůrovec pod vedením Martina Grombířka.

V NEDĚLI 8. PROSINCE zazpívají žáci základní umělecké školy Vítězslavy Kaprálové vánoční písně z českých barokních kancionálů a dále písně J.S. Bacha a J.A. Seelinga. Na varhany doprovází prof. Alena Borková.

O TŘETÍ ADVENTNÍ NEDĚLI 15. PROSINCE bude hostem v Komenského kostele varhaník Tomáš Ibrmajer. V jeho podání zazní varhanní improvizace.

ČTVRTÁ ADVENTNÍ NEDĚLE je věnována dětské vánoční slavnosti, bohoslužby budou pouze v Betlémském kostele.

Další bohoslužby o Vánocích najdete na obvyklém místě, tedy na poslední stránce Setkávání.

L. Marková

Evangelické služby Boží v německé řeči ještě jednou

To není ještě jedna zpráva o uskutečnění bohoslužebném shromáždění v Komenského kostele v Den reformace. „Ještě jednou“ znamená, že ještě v tomto roce se připravují další služby Boží v německé řeči. Dnem jejich konání má být třetí neděle v adventu, 15. prosince. Začátek: 19 hodin.

ju

Klub otevřených dveří

každou středu v 9.30 ve sborových místnostech na Opletalově 6

4.12. Jak řešit krizové situace

Míla Kotoučková

11.12. Mýtus krásy

Mgr. Katka Halaštová

(jak obrazy krásných žen ženy diskriminují)

18.12. Setkání se ženami z uprchlického tábora

Alice Szczepaniková

Ekumenická biblická hodina – 5. prosince v 17.00, Opletalově 6

Po vydařeném setkání na faře u sv. Jakuba v říjnu se sejdem tentokrát zase v našem sborovém domě a přivítáme mezi sebou hosty ze sousední ř.k. farnosti. Po biblickém výkladu sestry farářky Olgy Tydlitátové bude příležitost ke společnému rozhovoru, vzájemnému informování o současném dění v obou farnostech a zakončíme modlitební chvílí. Všichni jsou srdečně zváni.

Pořady náboženské redakce brněnského studia České televize v prosinci

7. 12. *Poutní místa – Žarošice*

8. 12. *Křesťanský magazín*

(uvádí Petra Oppeltová, členka Církve bratrské z Brna)

- Děti z Ugandy - adopce na dálku, Projekt Arcidiecézní charity Praha
- Po povodních v roce 1997 - naděje pro zaplavené v roce 2002
- Verbisté na Valašsku
- Biblická soutěž

4. 12. *Poutní místa - Blatnice pod svatým Antonínkem a Uherský Brod*

19. 12. *Kámen, smrt a hudba.* Dokument o tom, jak se na některých poutních místech severní Moravy, východních Čech a jižní Francie rodí nový život. Jak vznikají nové věci a lidé se probouzejí k novým aktivitám. Jde o místa, na kterých život kdysi bohatě kvetl a byla na nich formována víra mnohých. Duchovní dědictví tu zapustilo hluboké kořeny.

21. 12. *Poutní místa – Hejnice*

25. 12. *Bohoslužba - Boží hod vánoční - z Církve československé husitské v Brně, Botanické ulici*

28. 12. *Poutní místa - Kájov a Svatý Kámen*

koutek pro mládež

Poděkování

Paní učitelka požádala žáčky z první třídy, aby nakreslili něco, za co by chtěli Pánu Bohu poděkovat. Říkala si, že ty děti z chudých čtvrtí nemají mnoho věcí, za které mohou být vděčné. Ale věděla, že téměř všichni nakreslí dorty nebo plné stoly.

Prekvapil ji obrázek, který nakreslil Tino. Byla na něm ruka.

Ale čím to byla ruka?

Celá třída byla abstraktním obrázkem nadšena. "Podle mě je to Boží ruka, která nám přináší jídlo," prohlásil jeden chlapec. "To je ruka zemědělce," oponoval druhý, "protože ten chová slepice a pěstuje brambory na hranolky."

Zatímco ostatní pracovali, sklonila se učitelka k Timovi a zeptala se ho, čím ruka to je. "Ta je vaše, paní učitelko," zašeptal chlapec.

Pamatoval si totiž, že ho každé odpoledne brala za ruku a vyprovázela ke dveřím. Byl ze všech nejmenší. Vyprovázela tak sice i jiné děti, ale pro Tina to znamenalo hodně.

Řešení

Jedno rozpustilé a nenasyté hejno holubů se nastěhovalo na nádvoří před kostelem. Po každé svatbě se k radosti opeřenců zaplnily spáry v dlažbě rýžovými zrnky. Pár zrněk dopadlo i za dveře, a tak se holubi v honbě za potravou dostali až do kostela.

Několik jich zůstávalo uvnitř i při nedělních bohoslužbách a provádělo nálety, kterými obtěžovalo a vyrušovalo věřící, nemluvě o hanlivých "podpisech" na sochách světců.

Zoufalý farář si svolal zvláštní schůzi farní rady, jejímž hlavním bodem bylo, jak problém s holuby vyřešit.

"Za každých okolností musíme holubům zabránit v přístupu do kostela!"

Nejdřív promluvil jeden z členů rady, nejspíš potomek Herodův, který prohlásil: "Rozhodíme tu otrávenou rýži a bude klid."

Proti tomu se vzbouřil duch mnoha dalších členů, kteří rozhodně oponovali: "To nikdy! Raději je odvezeme někam na venkov, kde budou moct žít."

Ale i toto řešení bylo nakonec prohlášeno za neproveditelné. Byly odmítnuty i návrhy na nákup dravce, který by holuby lovil, a pletiva, které by holubům bránilo ve vletnutí do oken a dveří.

Nakonec, když všichni už jen rozpačitě mlčeli, ozval se nejstarší člen rady: "Takže vy chcete, aby holubi jednou provždy zmizeli z kostela?"

"No ano!" volali všichni ostatní.

"Opravdu je tu už nikdy nechcete vidět?"

"Samozřejmě!" odpověděli netrpělivě.

"To je prosté," poznamenal stařeček. "Udělejte s nimi tohle: pokřtěte je, dejte jim první přijímání, biřmujte je, a vícekrát se v kostele neukážou."

(Oba příběhy, „Poděkování“ i „Řešení“, jsou z knihy Příběhy k zamyšlení.)

Radost, která není spoluradostí, je prázdná zábava. Utrpení, které není spoluutrpením, je ponuré bédování.

Člověk, který není bližním, není člověk.

Karl Barth

obsah ročníku 2002

ÚVODNÍKY: Modlitba -*M.Quoist* (1); Jak jsem hledal zvony -*JG* (2); Postní období -*L.Beneš* (3); Pozdrav ze Švédska -*V.Horák* (4); Vyplatí se to -*JG* (5); Jak se stát kurátorem -*B.Šimek* (6); 30.synod ČCE -*JV* (7); Léto už máme za sebou -*JV* (8); Za polárním kruhem -*JG* (9); Aj král tvůj přijde tobě spravedlivý - *B. Šimek* (10).

ROZHOVORY: s Ing.J.Slámou: Naděje,láska a víra -*E.Šimková* (1); s PhDr.I.Lázničkovou: Brno má evropský unikát -*EŠ* (2); s prof.R.Kvapilem: Druhou stránkou svobody je odpovědnost -*EŠ* (3); s O.Malachem -*V.Rybářík* (4); s Mgr.Ditou Novotnou: Křesťanské vyučování a život (5); s Mírko Nagyem -*JG* (6); s J.Staňkem: S vděčností vzpomínám -*EŠ* (7,8); s A.Wagnerovou: Po stopách... aneb Z minulosti do přítomnosti -*EŠ* (9,10).

PŘEČETLI JSME PRO VÁS: Č. 1-7, 9-10. **ANKETY:** Naši presbyteři (5,6,7). **FOTOPŘÍLOHA:** 2,3,4,6.

PRÁZDNINOVÉ NÁVŠTĚVY: Zlín, Taizé, Lanškroun, Horní Čermná, Hejnice, Norimberk, Dopis (8), Mariánské Lázně (9), Čemu věří italští evangelíci (10), Norimberské kostely (10)

ŽILI MEZI NÁMI: Můj otec Alois Wagner (9).

VZPOMÍNÁME: Ing.Alena Pokorná (8), J.P.Sebesta (8), Hans Fischer (9).

BYLO: 37.konvent, Odpoledne křesťanské služby, Televizní přenos bohoslužeb, Ekumenické bohoslužby mládeže (1); Adventní setkání se Slovem a hudbou, Víte, kde je Zálesí?, Vánoce při Nilu, Alianční týden modliteb, Vánoční slavnost NŠ, Arménský večer (2); Církevní hudba, Konfirmační soustředění, Dopis z Taizé (3); Setkání dětských sborů, Dokonalý hudební zážitek, Seniorátní presbyterní konference, Daňkovice (4); Velikovoňoce, Návštěva senátora Z.Báry, Skautské bohoslužby (5); Návštěva Basileje (6); Světlo pro AIDS, I v sousedních zemích, Konfirmandi na Blažkově, Sborový víkend na Blažkově (7); Blažkov 2002, Letní soustředění Cantate Domino, Zahájení školního roku, Mimořádné 5.zasedání 30.synodu, Akademické týdny na louce (8); Závazek účastníků ekumenických bohoslužeb, Zářijové ekumenické bohoslužby, Sjezd evangelické mládeže, Co nového v Medlánkách?; Den proti antisemitismu (9), Na den v Bratislavě, Den reformace, CD ve Vídni, Milá návštěva z Karivné, Svitavská romance (10).

DOMÁCÍ POBOŽNOST: Novoroční meditace o čase (1), K novoročnímu času (2), *V.Hájek:*

Základ víry (3), *K.Barth* (4), *L.Rejchrt* (5), *J.Keřkovský:* Bartimeus (7), *J.Keller:* Ježíš nalezl oslátko (6), *J.Gruber:* Ananiáš a Safira (8), *E.Jüngel:* Z kázání k závěru církevního roku (9), *N. Popelářová:* Už zase máme advent (10) *Werner Geisselbrecht:* Kázání (10)

BUDE: Č. 1-10; Pověření členů staršovstva (4).

Křesťanské rozhlasové pořady (1).

KNIHA: P.Karner: Blbost je strašlivá síla (1), P.Karner: Ježíš jako Kašpárek, I.B.Singer: Světnice, kde otec soudil, Reb Mojše Bababa (2), P.Karner: Boží syn, rouhač (3), P.Karner: Hrobník jako pomocník při zmrtvýchvstání, Útočiště (4); O Corrii ten Boom, P.Karner: Hajzlíci (5), L.Schneider: Klíč k tůře (6), V.Fischl: Dva životy (7), J.A. Michener: Pramen, Peter Karner: Revize sedmi smrtelných hříchů (10)

ČLÁNKY: K obrázkům na obálce, *E.Zadrazilová:* Kdo je vlastně presbyter (1), Arménská církev, Tři tisíciletí Arménie (2), Stručné seznámení s pravoslávím (3), Diakonie (4), Jakou řečí asi mluví Pán Ježíš (6), Broučci (10).

KOUTEK PRO MLÁDEŽ: Tam v dáli, Dnes je krásně, že?; Nevтіravost (1), Řeka a poušť, Poděkování (3), Tajemství štěstí (4), Faleš, Vypočítavost, Hvězda (5), Zeď, Lov kachen (6), Venku a uvnitř, Tak proč? (7), Povodně, Skautský tábor v Horní Čermné (8), Návštěva, Ruce (9), Poděkování, Řešení (10).

KVÍZ: Z čeho to bylo? (2).

HISTORIE: *J.Vladík:* Kazatelská stanice ČCE v Blansku (4), *M.Šimsová:* ČCE za války (5,6), *J.Vítek:* Kazatelská stanice v Tišnově (7).

Z NAŠICH SBORŮ: Sborová statistika 2000 a 2001 (3), Diakonie je služba potřebným (4), Nové sborové místnosti v Brně I (8).

SPOLEČENSKÁ KRONIKA: Č. 1-10.

ZPRÁVY ZE STARŠOVSTVA: Č. 1-10.

zprávy ze staršovstva

Brno I

Nejprve byl schválen program bohoslužeb do konce roku a na první čtvrtletí roku příštího. Byl schválen návrh, aby se v Komenského kostele zpívala pravidelně druhá píseň s kytarou z Dodatku nebo zpěvníku Svítá. Staršovstvo také doporučilo, aby po kázání varhaníci zařazovali kratší mezihru, která by umožňovala v klidu domyslet slyšenou zvěst a modlitbu. V lednu bude při příležitosti 50. výročí ordinace pozván ke kázání bratr farář Miroslav Rozbořil. Dlouho se diskutovalo o návrhu nového stolu Páně a čtecího pultu do Komenského kostela. Výsledný návrh bude předložen sboru k vyjádření. Divadlu „7 a půl“ bylo odsouhlaseno zapůjčení kostela k divadelnímu vystoupení v předvánočním týdnu. Pro konfirmandy a sborovou místnost byly zakoupeny zlevněné bible od Biblické společnosti. Bylo rozhodnuto pokračovat ve sbírce darů na vybavení sborových místností do konce roku. Byla ukončena kolaudace obchodních jednotek, které začaly od listopadu prodávat. Finanční komise se sejde, aby zhodnotila finanční situaci sboru a připravila rozpočet na příští rok. Byla domluvena brigáda na úklid sklepů a instalaci skříní v učebně. Nově ustavené kuratorium Blažkova se sešlo na své první schůzi. Bylo doporučeno druhý běh našeho sboru nabídnout celý Diakonii.

jk

Brno II

Předposlední schůze v roce konstatovala, že po hospodářské stránce jsme až dosud dostáli všem povinnostem, sbor nemá žádné závazky vůči případným dodavatelům, natož pak případným věřitelům. – Vzrůstá častost projevů zájmu o využívání prostor náležících ke kostelu – menších i většího sálu. Sborové místnosti jsou využívány už i tak značně frekventovaně jako pro samotná shromáždění v rámci sborové činnosti, tak pro účely seniorátních nebo celocírkevních setkání. Těší nás také zájem odjinud a žádného zájemce nechceme už napřed odmítat, byť jeho požadavek připadal neobvyklý, případně kuriózní. Bohoslužebné místnosti však zásadně nechceme využívat komerčně, a přitom nám záleží na tom, aby k nim případní uživatelé nepřistupovali nenáležitě, nešetrně nebo nehospodárně. – Na předjaří a jaro je už připraveno několik celocírkevních a seniorátních akcí, pro něž by Blahoslavův dům měl poskytnout střechu nad hlavou. Samozřejmost, s níž někteří pořadatelé těchto setkání předpokládají dobrovolnou práci členů sboru, snad sbor nakonec přece jen neodradí od snahy vyjit pořadatelům vstříc a hostům umožnit dobrý pobyt u nás. – V rámci projednávání sborového kalendáře na vánoční období jsme si uvědomili potěšující skutečnost: opět máme před sebou radostné (a zcela jistě i užitečné) setkání při službách Božích pořádaných společně se sborem Brno I. Opět máme před sebou službu pěveckého sboru Cantate Domino – ta představuje při každém vystoupení sboru obohacení služeb Božích v Blahoslavově domě.

ju